

4. Репіна І.М. Збалансована система показників у системі управління на підприємстві. *Вісник НТУ «ХПІ» (Економічні науки)*. 2021. № 3. С. 68-72.

5. Гринь В.П. Збалансована система показників та система стратегічного управлінського обліку: напрями взаємодії. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2121. № 42. С. 72-79.

УДК 336.761

Нефедова Т.М., к.е.н., доцент

Попик В.С., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Питання визначення основних напрямів забезпечення фінансової безпеки підприємств є особливо актуальним в сучасних умовах, які характеризуються наявністю значної кількості реальних та потенційних ризиків і загроз. Важливими завданнями фінансового менеджменту підприємств є врахування викликів, протидія загрозам та управління ризиками, які виникають на всіх економічних рівнях (особистісному, мікро- та макроекономічному, глобальному) та в усіх сферах діяльності, зокрема, у сфері управління людськими ресурсами, маркетингу, матеріально-технічного забезпечення, логістики, роботи з клієнтами тощо.

Фінансова безпека підприємства – це комплексна характеристика стану захищеності фінансових інтересів підприємства і їх узгодженості із наявним потенціалом і поставленими цілями, що в процесі фінансово-господарської діяльності дозволяє протистояти різноманітним негативним факторам [1, с. 17-18]. Також фінансову безпеку на мікроекономічному рівні можна визначити, як забезпечення такого фінансового стану підприємства:

- при якому підприємство може протистояти загрозам на основі ефективного фінансового менеджменту з метою забезпечення розвитку економічної діяльності підприємства [2, с.111];
- що характеризується достатністю фінансових ресурсів, збалансованістю та якістю фінансових інструментів, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатністю забезпечувати реалізацію фінансових інтересів, місії та завдань, а також ефективний і сталий розвиток підприємства [3, с. 90-91];
- який характеризується здатністю і можливістю підприємства протистояти загрозам реалізації його фінансових інтересів на ринку [4, с. 26].

Таким чином, узагальнюючи підходи науковців, можна виокремити наступні ключові характеристики фінансової безпеки підприємства: можливість протистояти загрозам (внутрішнім та зовнішнім, наявним і потенційним); захист та реалізація фінансових інтересів підприємства; певний фінансовий стан і можливість забезпечення сталого економічного розвитку.

Усвідомлюючи важливість забезпечення фінансової безпеки, представники топ-менеджменту українських підприємств різних видів економічної діяльності значну увагу приділяють економічній ефективності та фінансовій результативності; роботі з контрагентами; стратегічному плануванню у сфері протидії ризикам і загрозам зовнішнього середовища. До останніх слід віднести: недосконалість та нестабільність вітчизняного

законодавства, недостатній рівень розвитку в Україні фінансово-кредитної системи, низьку диверсифікацію ринку, недобросовісну конкуренцію, лобіювання, корупцію та ін. Всі напрями діяльності, спрямовані на протидію зазначеним загрозам, безумовно, є необхідними для забезпечення фінансової безпеки підприємства. Водночас, фінансові стратегії та плани більшості підприємств виявились малоефективними в протидії непередбачуваним масштабним ризикам таким, як світова фінансово-економічна криза, COVID-19, повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України.

В цілому, попри суттєві напрацювання науковців у сфері визначення сутності, ідентифікації загроз та виявлення напрямів забезпечення фінансової безпеки [1-5], завдання фінансового менеджменту значно ускладнюються у зв'язку з тим, що, як показав досвід останніх десятиліть, досить часто економічні суб'єкти змушені протистояти загрозам, які надзвичайно складно передбачити. Щодо напрямів протидії таким загрозам відсутній багаторічний практичний досвід та напрацювання науковців. З огляду на це, в сучасних умовах забезпечення фінансової безпеки підприємства передбачає застосування, одночасно із класичними інструментами та методами, принципово нових, дія яких виходить далеко за межі фінансового менеджменту та менеджменту підприємства в цілому. Так, на етапі планування, поряд із збором фінансово-економічної інформації і розвідками (економічною, фінансовою, конкурентною, корпоративною, інформаційною, діловою, комерційною тощо), необхідно також забезпечити збір та обробку інформації щодо глобальних, міжнародних та макроекономічних тенденцій з метою прогнозування та передбачення потенційних форс-мажорних ситуацій. Звичайно, більшість таких ситуацій неможливо передбачити. Водночас, ретроспективний аналіз дозволяє зробити висновки, що в сучасних умовах, особливо на території України, можливими форс-мажорними обставинами є: окупація територій; пошкодження майна та неможливість ведення економічної діяльності підприємства внаслідок воєнних дій, або екологічної катастрофи; перебої з енергопостачанням та матеріально-технічним забезпеченням; раптове зменшення чисельності контрагентів тощо.

Отже, сучасні умови функціонування підприємств, особливо українських, вимагають застосування принципово нових підходів до забезпечення їх фінансової безпеки. Надзвичайно важливим напрямом такої діяльності, на нашу думку, є забезпечення здатності підприємства продовжувати свою економічну діяльність та захистити свої фінансові інтереси навіть в умовах форс-мажорних ситуацій, які важко піддаються прогнозуванню. Подальших досліджень потребує розробка стратегій, планів та заходів щодо забезпечення фінансової безпеки в залежності від характеру та масштабу форс-мажорної події, розміру та сфери діяльності підприємства, його фінансових інтересів.

Список використаних джерел:

1. Краснокутська Н.С., Коптева Г.М. Дефініція поняття «фінансова безпека підприємства»: основні підходи та особливості. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2019. № 7. С. 14-19.
2. Марусяк Н.Л., Бак Н.А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109-113.
3. Вудвуд В.В., Батієвська О.В. Фінансова безпека підприємства: сутність, цілі, принципи та шляхи забезпечення. *Підприємництво і торгівля*. 2019. № 25. С. 89-93.
4. Зачосова Н.В., Бирик А.М. Напрями забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 15, ч. 1. С. 25-28.

5. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В. Фінансова безпека підприємства: навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.

УДК 330.322:336.64:339.92

Русіна Ю.О., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КОНСАЛТИНГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ

Глобалізація фінансової сфери відкрила нові можливості для інвесторів та бізнесу. Фінансові ринки різних країн стали більш взаємопов'язаними, що дозволяє компаніям залучати капітал на міжнародних біржах, отримувати кредити в іноземних банках і розширювати свої інвестиційні портфелі за межами національних кордонів. Однак разом із можливостями виникають і нові виклики. Міжнародні кризи, економічна нестабільність та регуляторні відмінності можуть суттєво впливати на фінансові потоки та прибутковість інвестицій. В цьому контексті фінансово-інвестиційний консалтинг стає необхідним інструментом для підтримки бізнесу.

Однією з основних функцій консалтингових компаній є аналіз фінансових ризиків. В умовах глобалізації ризики стають багатоплановими та включають не лише внутрішні економічні фактори, але й зовнішні, такі як валютні коливання, зміни в політичних режимах, зміни у світових цінах на енергоносії тощо. Комплексний підхід до управління ризиками дозволяє мінімізувати їхній вплив та збільшити прибутковість інвестицій [3, с. 65].

Основною метою фінансово-інвестиційного консалтингу є надання професійних порад та рекомендацій щодо оптимального розміщення капіталу з урахуванням поточних і перспективних умов ринку. Це включає широкий спектр послуг: від аналізу ринкової ситуації та прогнозування до розробки індивідуальних інвестиційних стратегій.

Окремим аспектом діяльності консалтингових фірм є розробка портфельних стратегій. Глобалізація створює умови для диверсифікації інвестиційних портфелів за рахунок включення активів з різних країн і секторів економіки. Такий підхід дозволяє знизити ризики, пов'язані з локальними ринковими коливаннями, та підвищити загальну стабільність доходів. Однак ефективна диверсифікація вимагає глибокого розуміння міжнародних ринків, макроекономічних процесів і регуляторних умов.

Іншою важливою складовою консалтингу є підготовка рекомендацій щодо залучення капіталу. Для багатьох компаній, особливо тих, що працюють на глобальному ринку, стає актуальним питання про оптимальні способи фінансування своїх проєктів. Консалтингові фірми допомагають оцінити різні варіанти залучення коштів, зокрема через випуск акцій, залучення кредитів чи використання альтернативних джерел фінансування, таких як венчурний капітал або приватні інвестиційні фонди [2, с. 19].

Незважаючи на переваги, глобалізація також накладає певні обмеження на роботу фінансових консультантів. Основним викликом є постійно змінюваний характер світового фінансового ринку. Консультанти повинні бути готові до швидкої адаптації своїх стратегій у відповідь на нові економічні та політичні реалії. Зокрема, вони повинні мати здатність швидко реагувати на зміни в регуляторній політиці, такі як введення нових податків, санкцій чи торгових обмежень.